VIQUIPÈDIA

Ikposo

L'**ikposo** (o **akposo**, o **kposo**)[1] és una llengua kwa que parlen els akpossos de Togo i Ghana.[2] Segons l'ethnologue hi ha 162.500 parlants d'ikposo[1] (205.000 segons el joshuaproject)[2] El seu codi ISO 639-3 és **kpo** i el seu codi al glottolog és **ikpo1238**.[3]

Ikposo	
Altres noms	*Akposo*, *Akposso*, *Kposo*
Tipus	llengua i llengua viva
Parlants	
162.500 (ethnologue)[1] o 205.000(joshuaproject)[2] principalment a regió dels Altiplans de Togo	
Parlat a	Togo, Ghana
Autòcton de	regió Volta i regió dels Altiplans
Classificació lingüística	
Níger-Congo Atlantic-Congo Volta-Congo Benue-Congo Llengües kwa Llengües kwa orientals Llengües kposo-ahio-bowili **Ikposo**	
Codis	
ISO 639-2	nic
ISO 639-3	kpo (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=kpo)
SIL	kpo
Glottolog	ikpo1238 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/ikpo1238)
Ethnologue.com	kpo (http://www.ethnologue.com/language/kpo)
IETF	kpo

Contingut

Família lingüística

Dialectes

Ikposo a Togo

Ikposo a Ghana

Sociolingüística, estatus i ús de la llengua

Bibliografia

Referències

Família lingüística

L'ikposo és una llengua kwa, família lingüística que forma part de les llengües Benué-Congo. Concretament, segons l'ethnologue, forma part del grup lingüístic de les llengües kposo-ahlo-bowili. Les altres llengües d'aquest grup lingüístic són l'adangbe, l'igo i el tuwuli.[4] Segons el glottolog, en aquest subgrup lingüístic només hi ha l'igo, l'ikposo i el tuwuli.[3]

Dialectes

Segons l'ethnologue i el glottolog, l'amou oblou, l'ikponu, l'iwi (uwi), el litime (badou), el logbo i l'uma són els dialectes de l'ikposo.[1][3]

Ikposo a Togo

A Togo el 2002 hi havia 155.000 parlants d'ikposo[1] (n hi ha 196.000 segons el joshuaproject[2]). Aquests viuen principalment a la regió dels Altiplans, concretament a l'oest de la ciutat d'Atakpamé, a les prefectures d'Amou, de Wawa i d'Ogou. Les ciutats principals en les que es parla l'ikposo són Amlamé, Amou-Oblo i Atakpamé.[1] Aquesta és la regió central-oriental de la regió i a la mateixa zona s'hi parlen les llengües gurs, kabiyè i tem.[5]

Ikposo a Ghana

El 2003 hi havia 7.500 parlants d'ikposo a Ghana[1] (n'hi ha 9.900 segons el joshuaproject[2]). Aquests viuen en una petita zona a l'oest del llac Volta, a la regió Volta, no molt lluny de la frontera amb Togo. Al seu voltant hi viuen parlants de la també llengua kwa, l'àkan.[6]

Sociolingüística, estatus i ús de la llengua

L'ikposo és una llengua desenvolupada (EGIDS 5): gaudeix d'ús vigorós per persones de totes les edats i té literatura i una forma estandarditzada, tot i que no és sostenible totalment.[7] Gaudeix d'actituds positives i els seus parlants també parlen l'ewe i el francès. L'ikposo és utilitzada com a segona llengua pels bogos, que parlen l'igo com a primera llengua.[1] Entre l'1% i el 5% dels que tenen l'ikposo com a llengua materna la saben llegir i escriure a Togo. A Ghana la saben llegir i escriure menys de l'1% dels seus parlants i la saben llegir entre un 5% i un 15% dels que la tenen com a segona llengua. En aquest país existeixen materials d'aprenentatge en aquesta llengua subvencionats.[1] L'ikposo s'escriu en alfabet llatí.

Bibliografia

Segons el glottolog, aquests són alguns dels materials sobre l'ikposo:[3]

- Soubrier, Aude, 2016: *Description de l'Ikposso Uwi*. Université Lumière Lyon 2. 540pp. Gramàtica
- Cornevin, R, 1955: *Le Litimé, a: Études Dahoméennes* XIV. 24-65. Porto-Novo: Institut Français d'Afrique Noire, Gouvernement du Dahomey, Centre IFAN. Etnografia
- Wolf, P. Franz. 1981: *Grammaire de la langue Kpøsø*. Lomé, Togo: Cercle d'Etudes Akposso. Gramàtica
- Eklo, Alubue Amavi. 1988: *Le kposso de tomegbe (Togo): phonologie, grammaire, textes, lexique kposso - francais*. A: Zugl.: Grenoble, Univ., Diss., 1987 (ed.) Lille: ANRT. Gramàtica
- Seidel, August. 1898: *Beiträge zur Kenntnis der Sprachen in Togo*. Zeitschrift für afrikanische und oceanische Sprachen 4. 201-286. Comparativa.
- Hurault, Jean. 1969: *Eleveurs et cultivateurs des hauts plateaux du Cameroun: la population du Lamidat de Banyo* [pt. 1]. A: *Population: revue bimestrielle de l'Institut National d'Etudes Démographiques* 24. 963-994.
- Anderson, Coleen G. 1999: *ATR vowel harmony in Akposso, a: Studies in African linguistics* 28. 185-214.
- Soubrier, A. A. 2007: P*honologie et morphologie de l'ikposo de Doumé (Togo, Région des Plateaux)*. Université Lumière Lyon II, Lyon.
- Christinat, Jean-Louis. 1971: *L'adaptation des immigrants des hauts plateaux dans la région San Gabán/Inambari*. París: Mémoire de l'EPHE. Etnografia

Referències

1. «Ikposo (http://www.ethnologue.com/language/kpo)». ethnologue. [Consulta: 9 febrer 2015].
2. «Language: Ikposo (http://joshuaproject.net/languages/kpo)». joshuaproject. [Consulta: 9 febrer 2015].
3. «Language: Ikposo (http://glottolog.org/resource/languoid/id/ikpo1238)». glottolog. [Consulta: 9 febrer 2015].

4. «kposo-ahlo-bowili (http://www.ethnologue.com/subgroups/kposo-ahlo-bowili)». ethnologue. [Consulta: 7 febrer 2015].
5. «Mapa lingüístic de Togo (http://www.ethnologue.com/map/TG)» (en anglès). ethnologue. [Consulta: 8 febrer 2015].
6. «Mapa lingüístic de Ghana. (L'Ikposo és el número 42) (http://www.ethnologue.com/map/GH)». ethnologue. [Consulta: 8 febrer 2015].
7. «Ikposo in the Language Cloud (http://www.ethnologue.com/cloud/kpo)» (en anglès). ethnologue. [Consulta: 8 febrer 2015].

Obtingut de «https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Ikposo&oldid=24179284»

La pàgina va ser modificada per darrera vegada el 21 jul 2020 a les 07:42.

El text està disponible sota la Llicència de Creative Commons Reconeixement i Compartir-Igual; es poden aplicar termes addicionals. Vegeu les Condicions d'ús. Wikipedia® (Viquipèdia™) és una marca registrada de Wikimedia Foundation, Inc.